

Číslo výzvy:	02_16_015
Název projektu:	Zvýšení kvality vzdělávání na UK a jeho relevance pro potřeby trhu práce
Číslo projektu:	CZ.02.2.69/0.0/0.0/16_015/0002362
Příjemce:	Univerzita Karlova
Řídící orgán:	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

2021

Rinologie I

Anatomie, fyziologie

Akutní a chronické rinosinusitidy

Komplikace rinosinusitid

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Anatomie

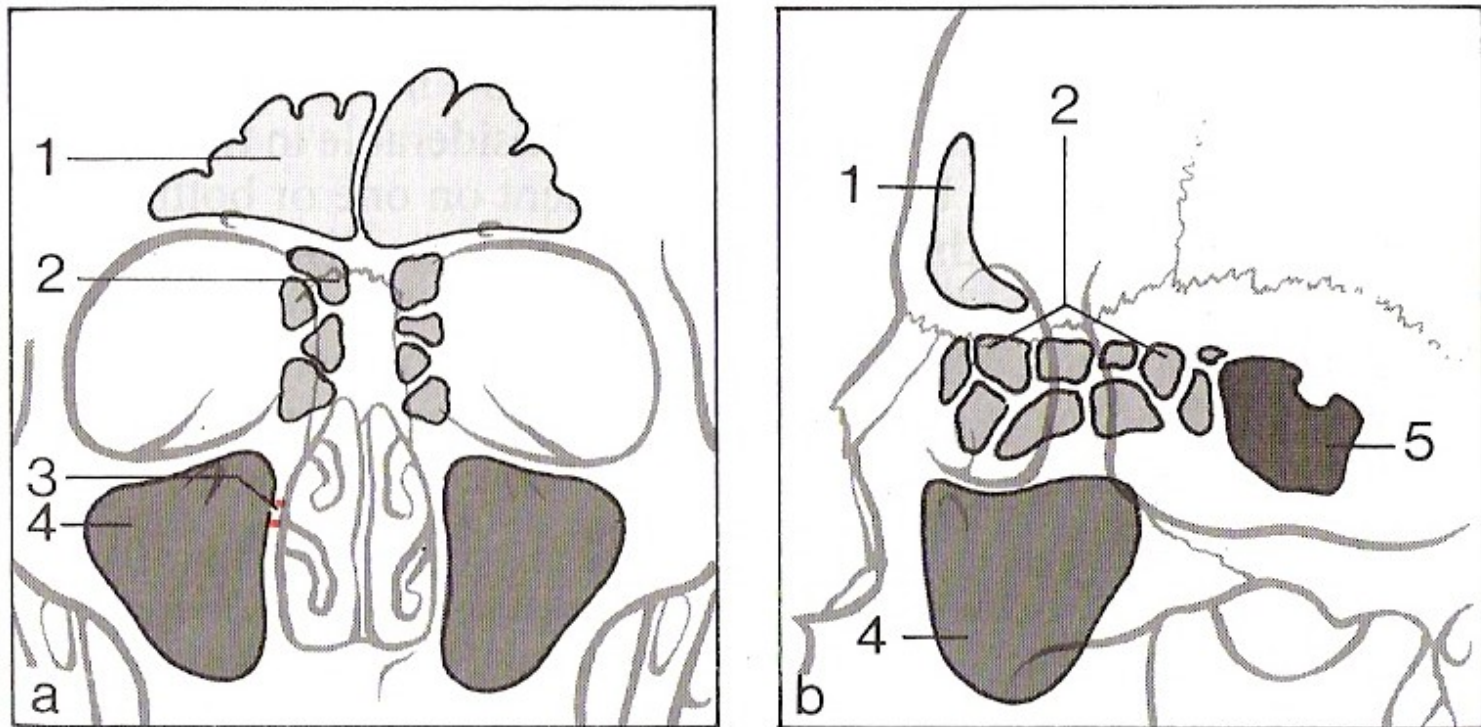

Fig. 2.6a and b Nasal sinuses. a. Frontal section. b. Sagittal section. 1, Frontal sinus; 2, ethmoid sinus; 3, maxillary ostium; 4, antral cavity; 5, sphenoid cavity.

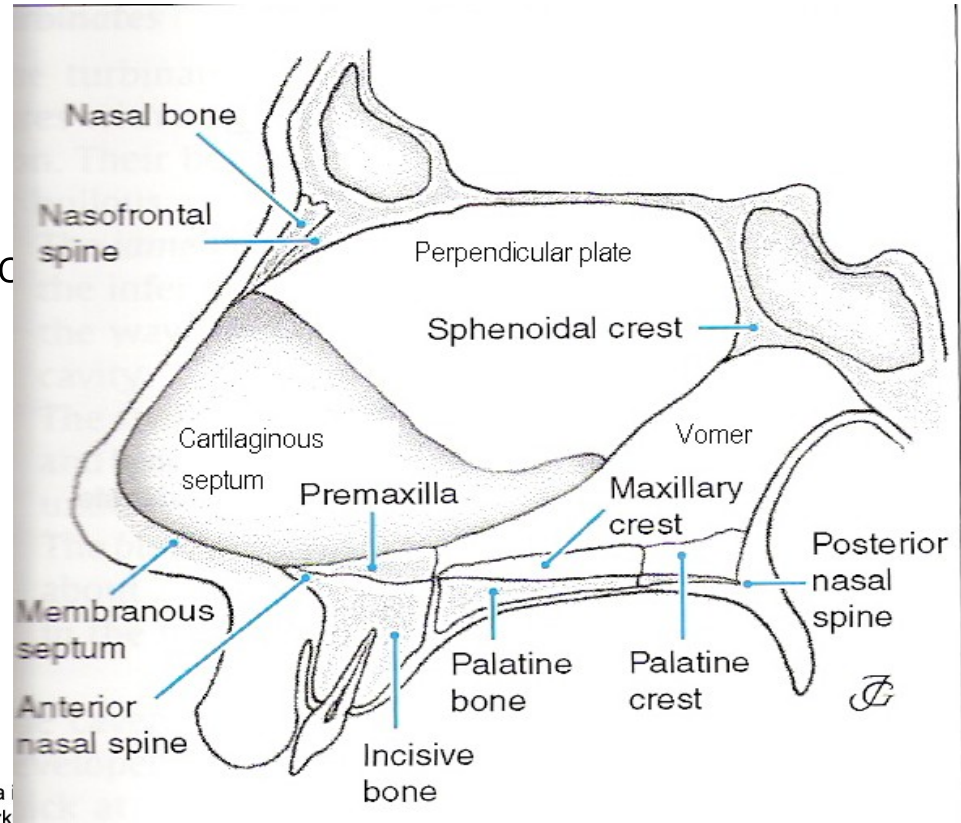
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Dutina nosní

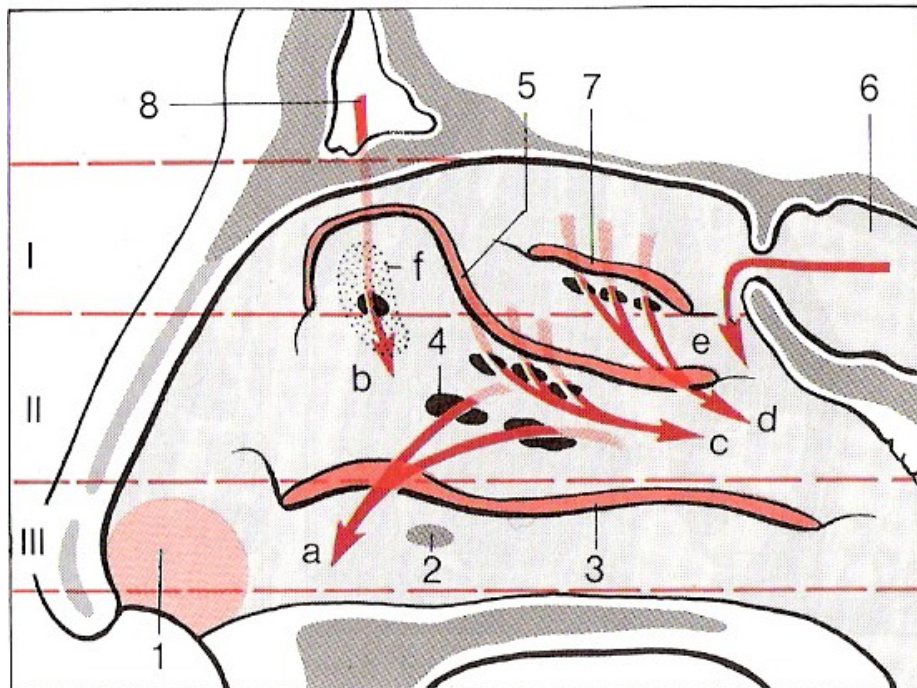
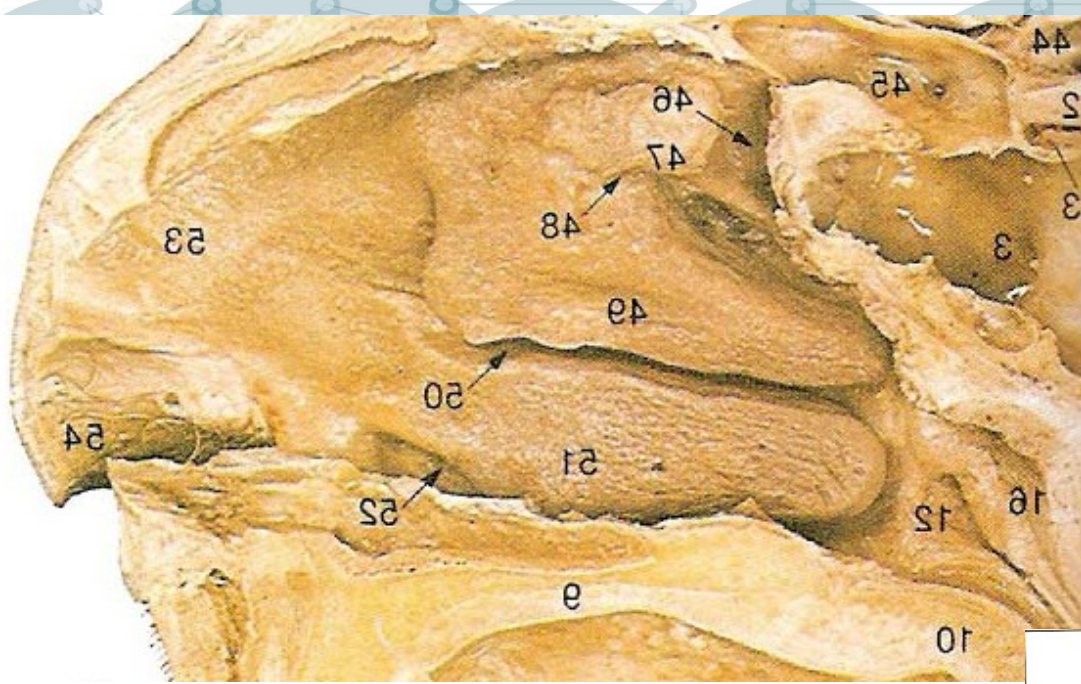
- Kostěnné struktury:
- os nasale, maxilla, os frontale
- os ethmoidale
- os lacrimale
- vomer
- os palatinum
- os sphenoidale
- concha nasalis

inferior

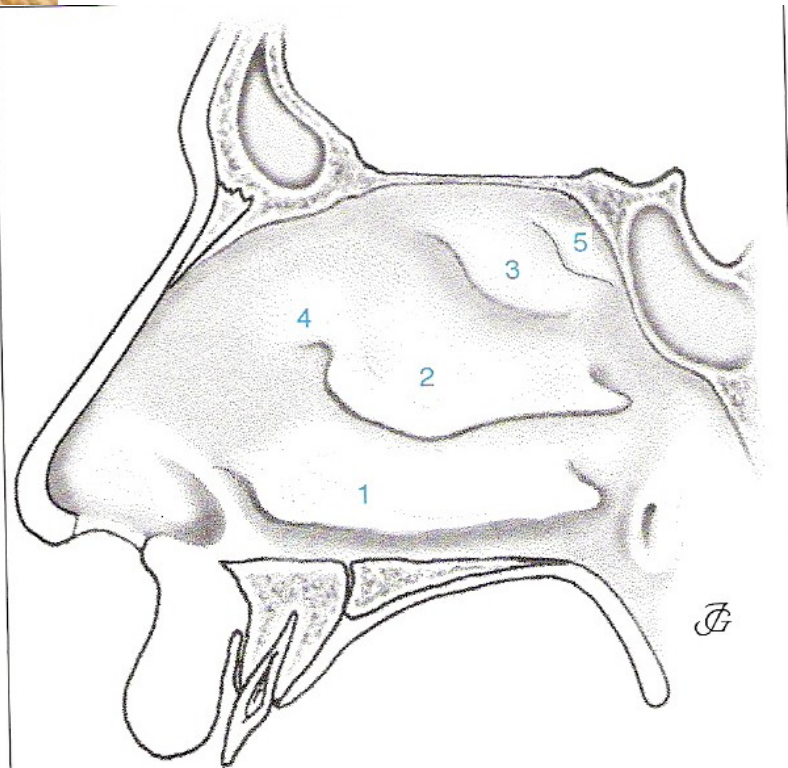

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a
Operační program Výzk

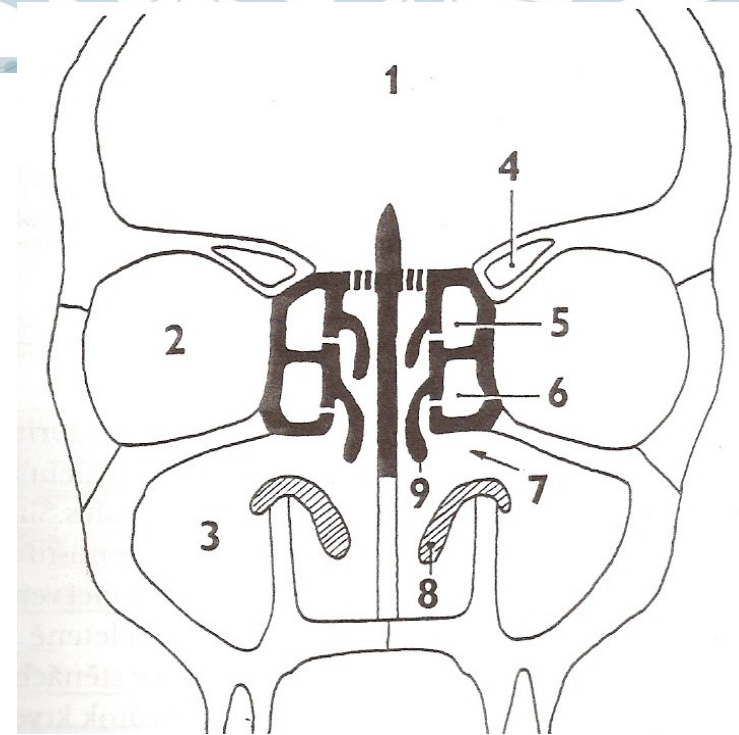
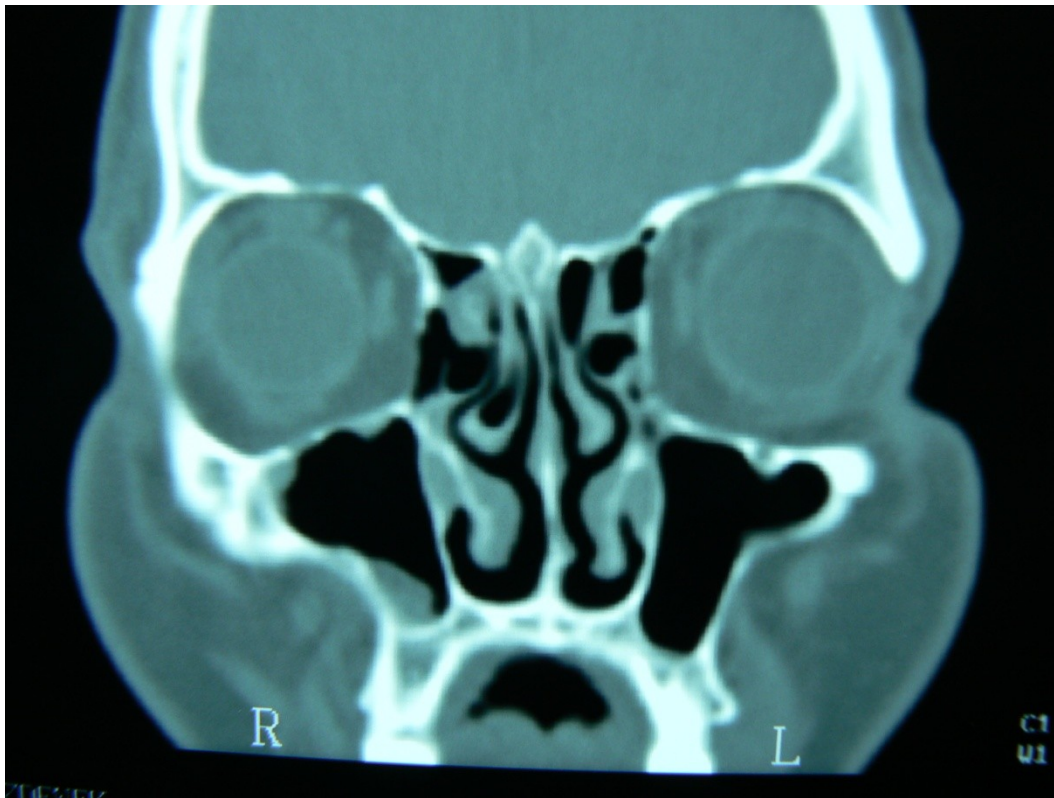
Laterální stěna nosní

střední fondy
vývoj a vzr

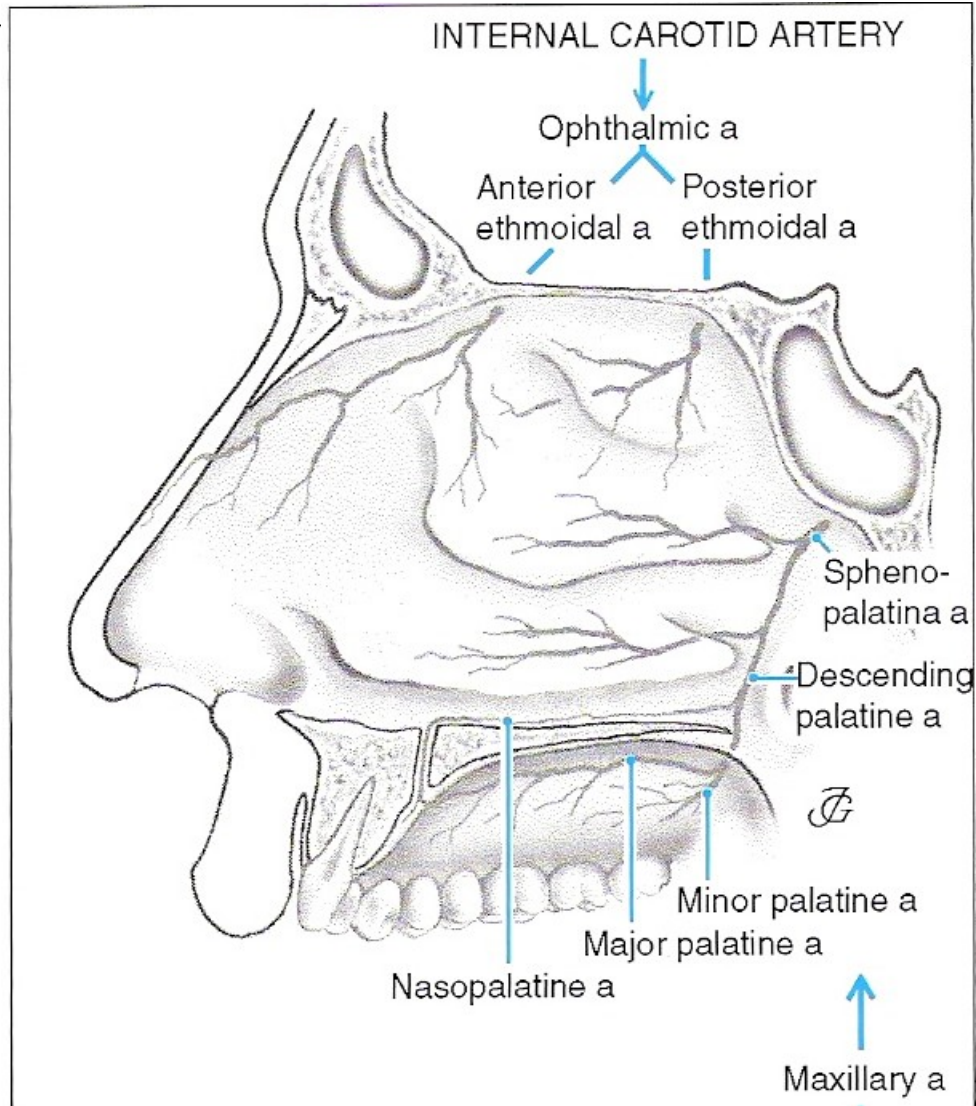
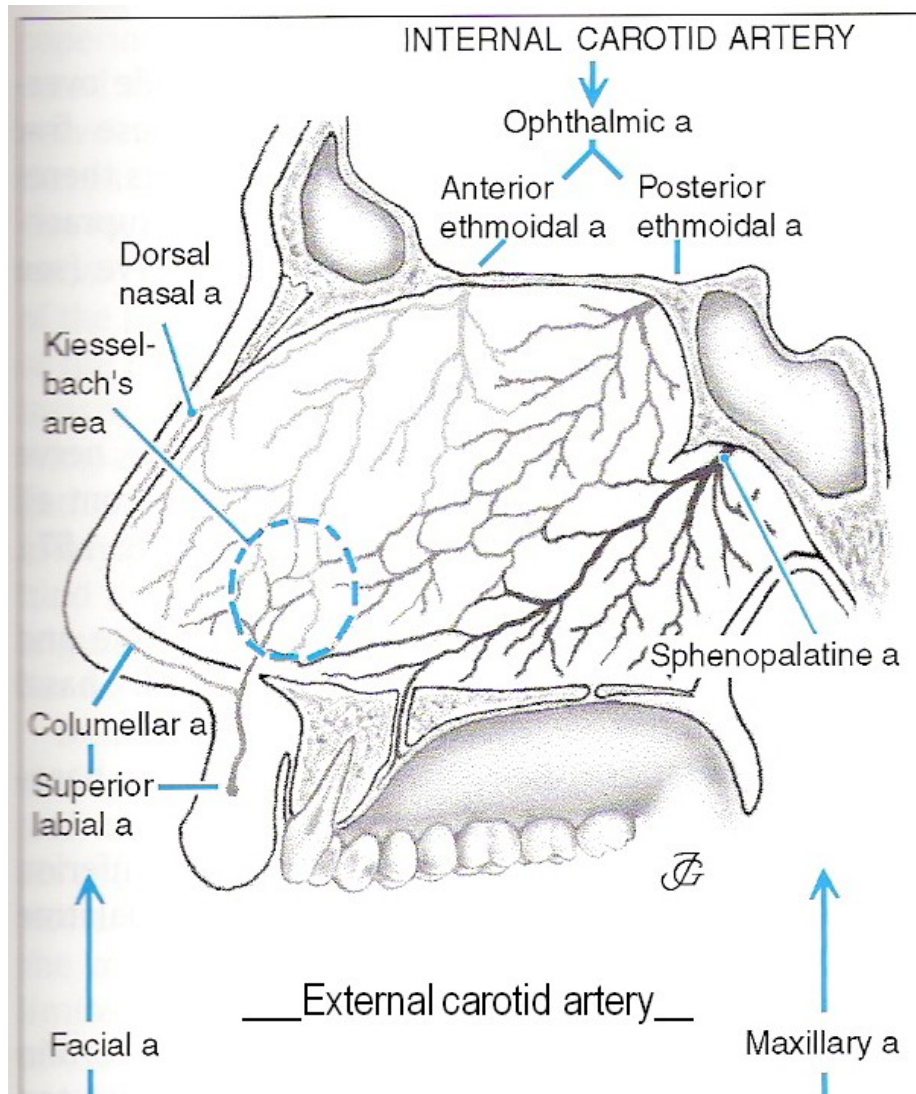

Vztah VDN k okolním strukturám

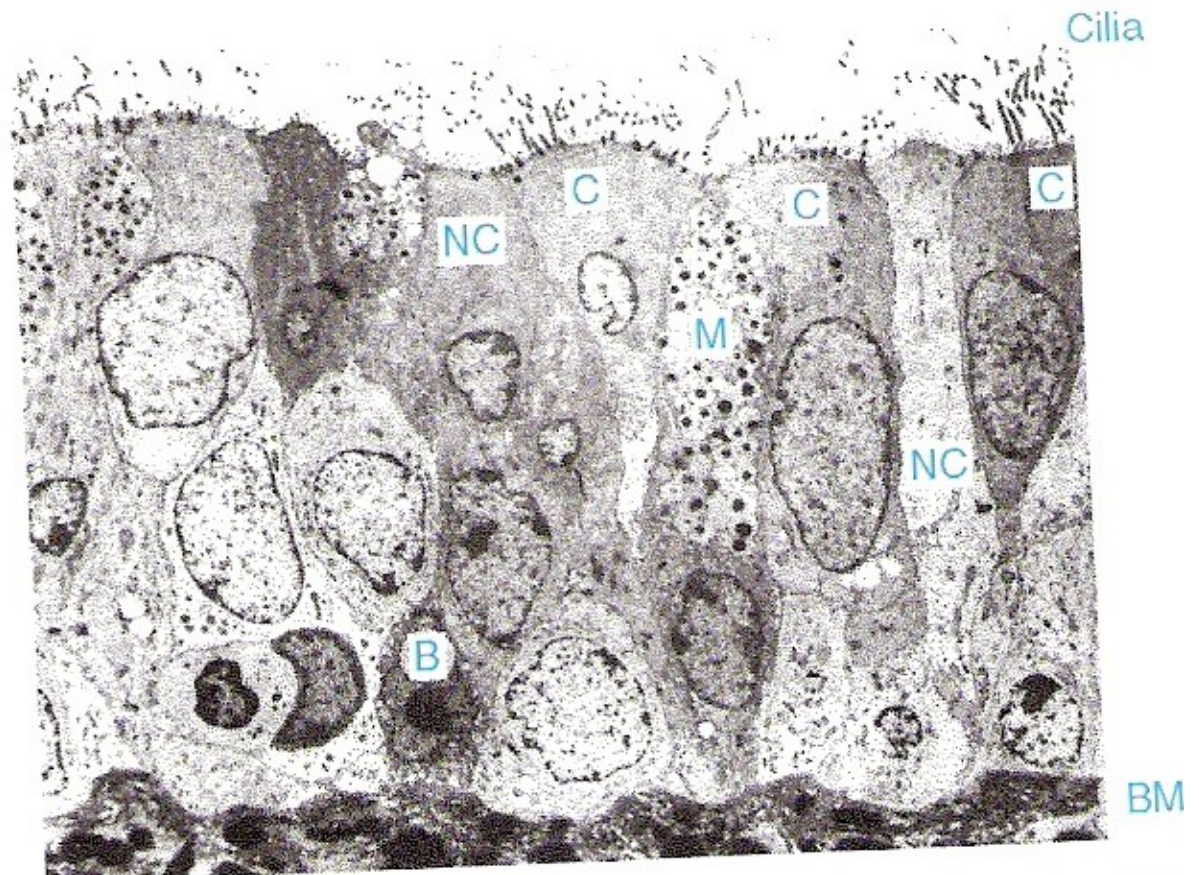
Přední jáma lební
Orbita
Horní moláry

Cévní zásobení

Histologie

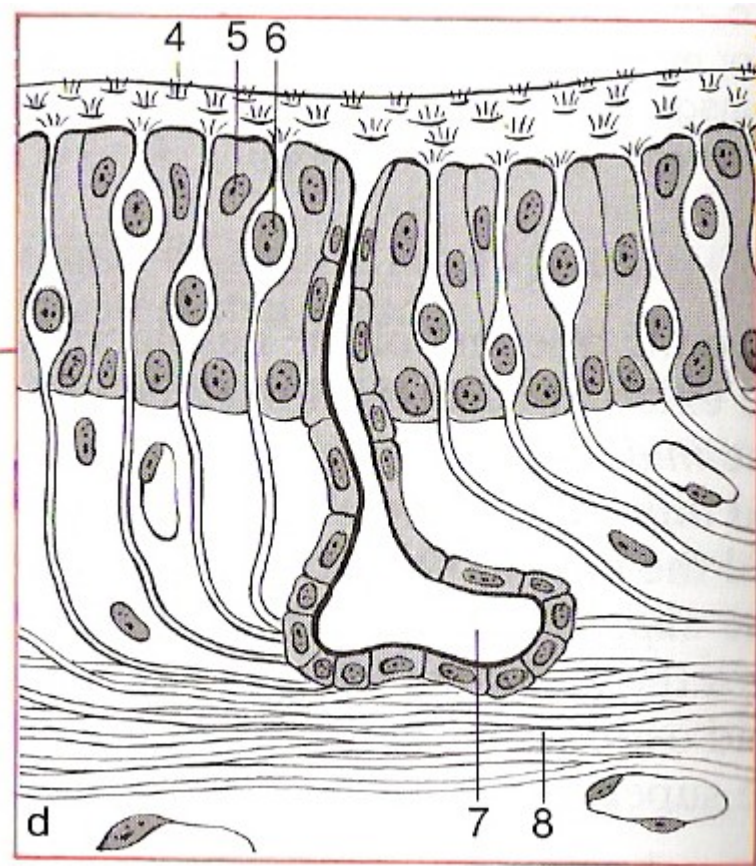
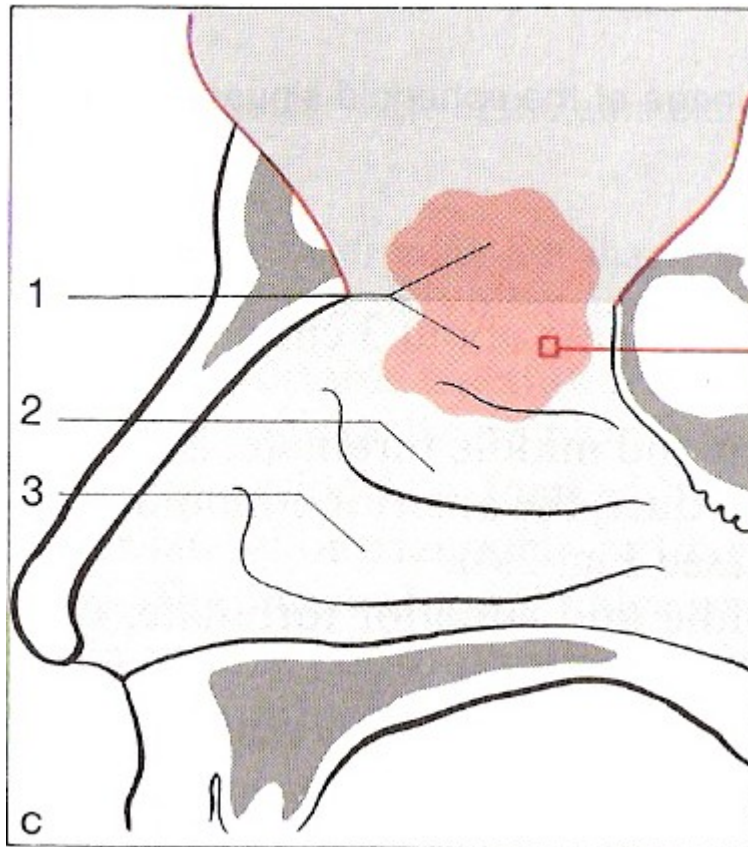
- Pars respiratoria: víceřadý cylindrický řasinkový epitel

Histologie

- Pars olfactoria: víceřadý cylindrický epitel

Funkce nosu

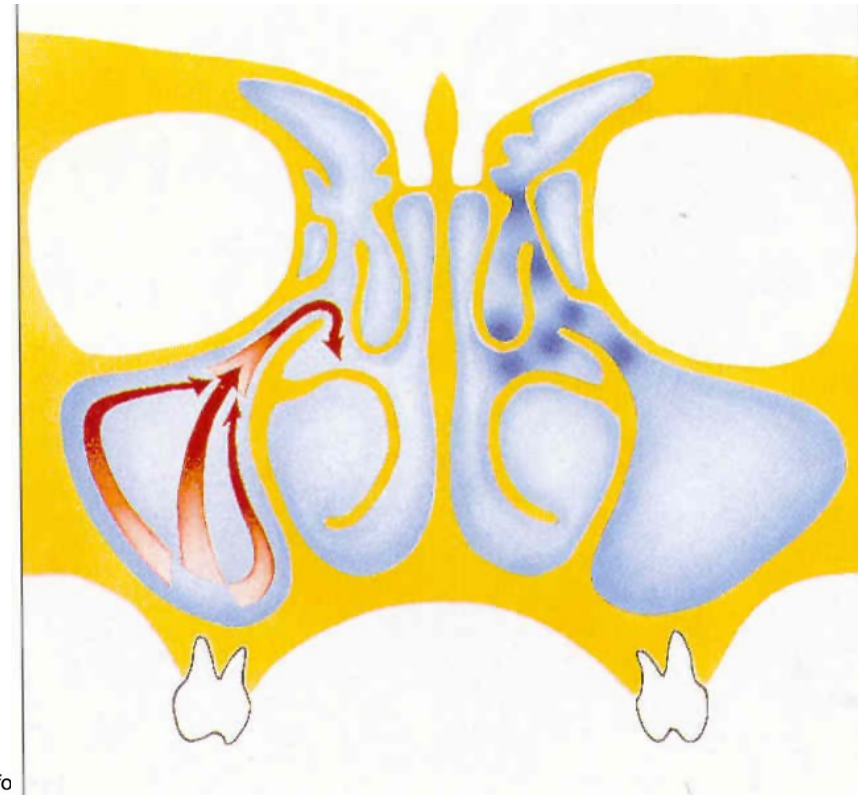
- Průchod vzduchu do dalších etáží dýchacích cest + jeho ohřev a zvlhčování
- Obranná funkce
- Čich

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Mukociliární transport

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fo
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

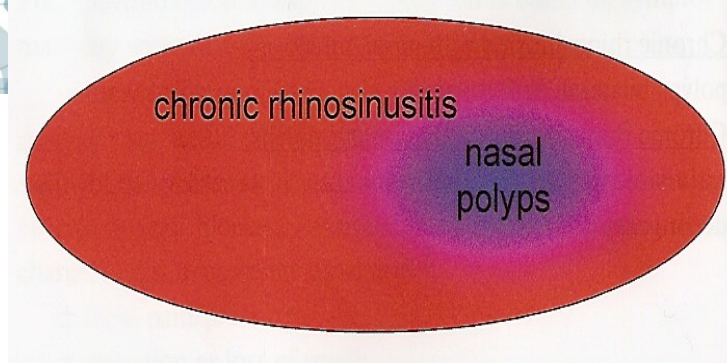
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Rinosinusitida a nosní polypy
– evropský konsensus 2012

**European position paper on
rhinosinusitis and nasal polyps
- EP³OS**

Klinická definice RS (včetně nosní polypózy)

- **Zánět** nosních a paranasálních dutin charakterizovaný dvěma a více příznaky, z nichž jeden je buď nosní obstrukce, nebo nosní sekrece (vpředu i postnasal drip)
  - ± bolest/tlak tváře
  - ± porucha/ztráta čichu*a buď*
- **endoskopický nález**
  - polypů a nebo
  - hlenohnisavá sekrece primárně ze středního nosního průchodu a/ nebo edém/slizniční prosáknutí středního n.p.*a / nebo*
- **změny na CT**
  - slizniční změny v ostiomeatálním komplexu a/nebo VDN

Rinosinusitidy

- Dle průběhu onemocnění:
- Akutní do 12 týdnů
- Chronická více než 12 týdnů

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Klasifikace rinosinusitid

- Infekční
  - Virová
  - Bakteriální
  - Mykotická
- Alergická – nutná spolupráce s alergologem
  - Intermitentní
  - Celoroční
- Profesionální
- Medikamentózní
  - Aspirin
  - Ostatní léky

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Klasifikace rinosinusitid

- Hormonální (těhotenství)
- Ostatní
  - NARES (nealergická rýma s eozinofilním syndromem)
  - Iritační
  - Potravinová
  - Emocionální
  - Atrofická
- Idiopatická- tzv. vazomotorická

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

**MS
MT**
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Vyšetřovací postup

- Anamnéza
- Rinoskopické, či rinoendoskopické vyšetření
- Zobrazovací metody
  - RTG pouze vzácně, spíše u akutních rinosinusitid
  - CT u chronických rinosinusitid a před plánovaným chirurgickým výkonem
  - MRI u podezření na tumor

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Rinosinusitida

Hlavní diagnostická kritéria

- Zhoršená nosní průchodnost - „ucpaný nos“
- Sekrece z nosu
- Bolesti hlavy
- Tlak nad postiženou dutinou
- Hyposmie, anosmie
- Při akutní sinusitidě horečka

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Rinosinusitida

Vedlejší diagnostická kritéria:

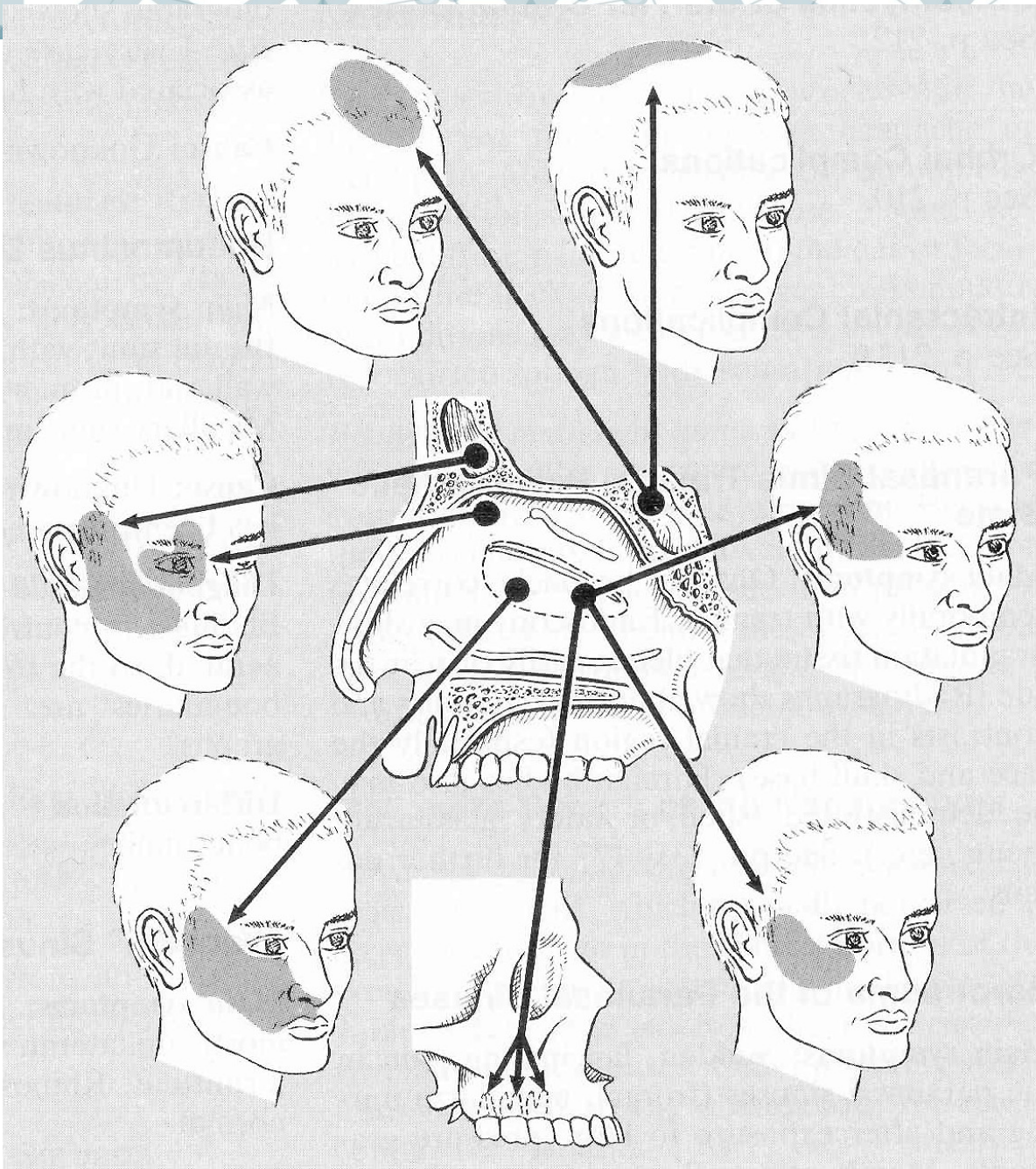
- Celková slabost
- Bolest zubů
- Pocit ucpaných uší
- Kašel
- U dětí podrážděnost

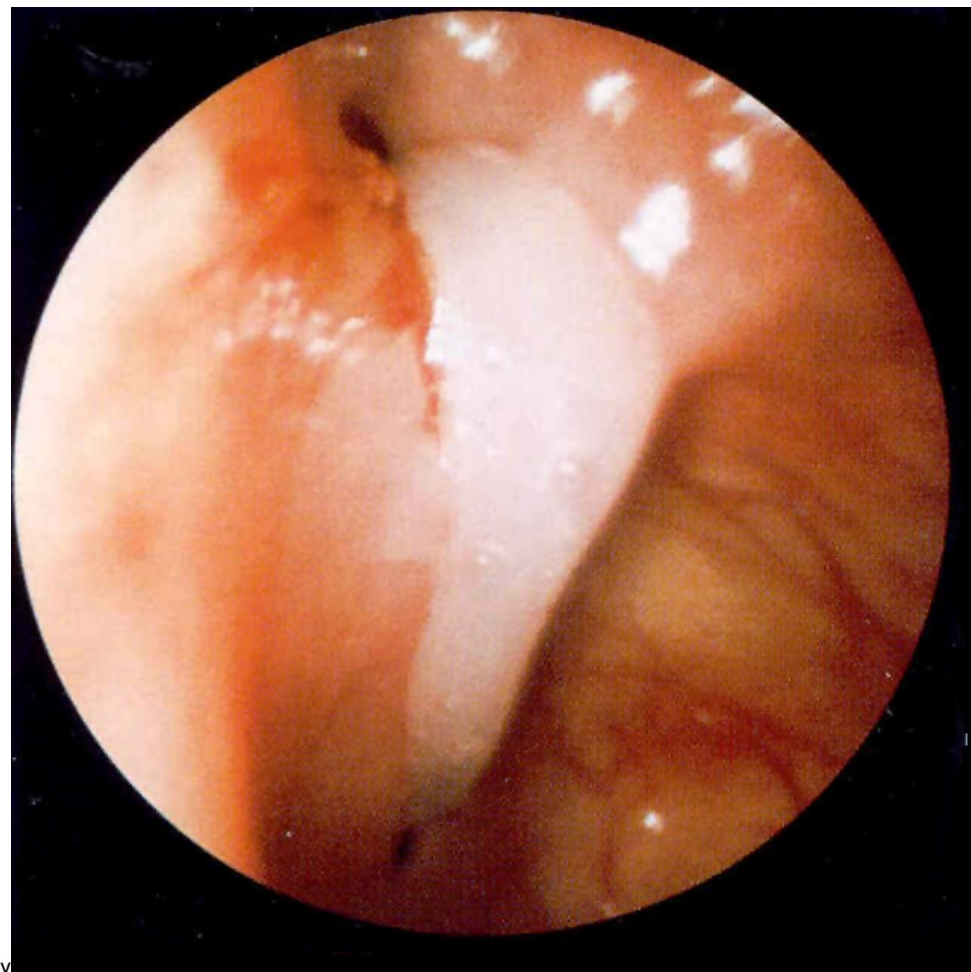
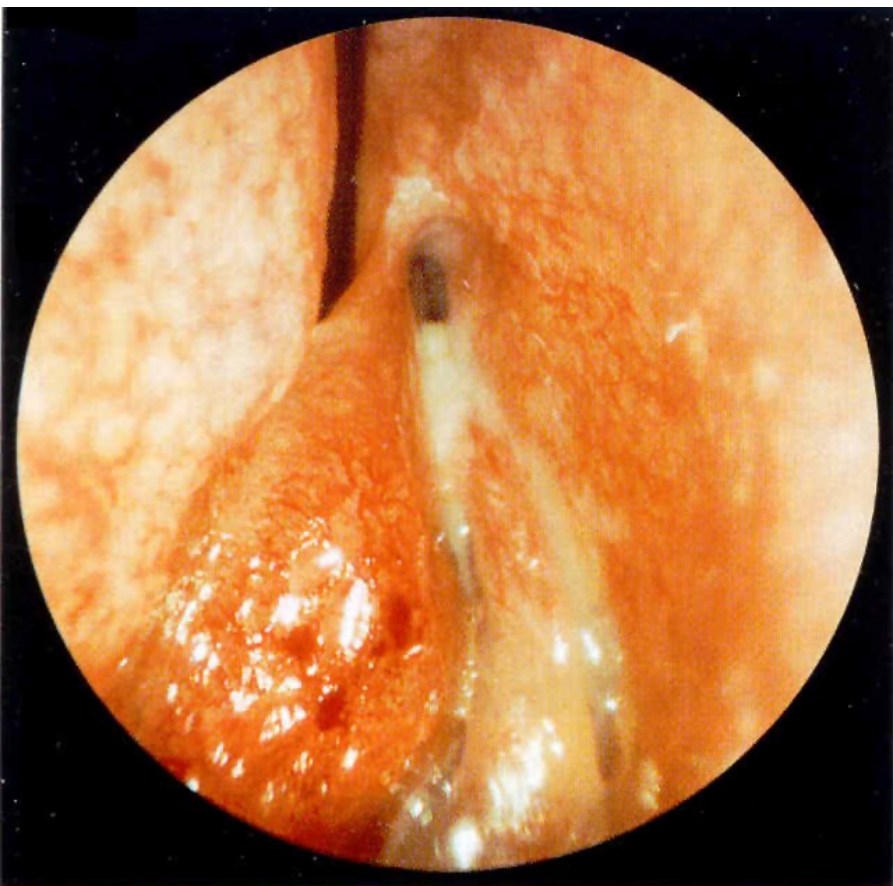
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Akutní rinosinusitida – endoskopický obraz

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční programy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Terapie infekční rinosinusitidy

- Akutní virová   symptomatická terapie
- Akutní bakteriální antibiotika
dekonescenční látky
- Mykotická   chirurgie

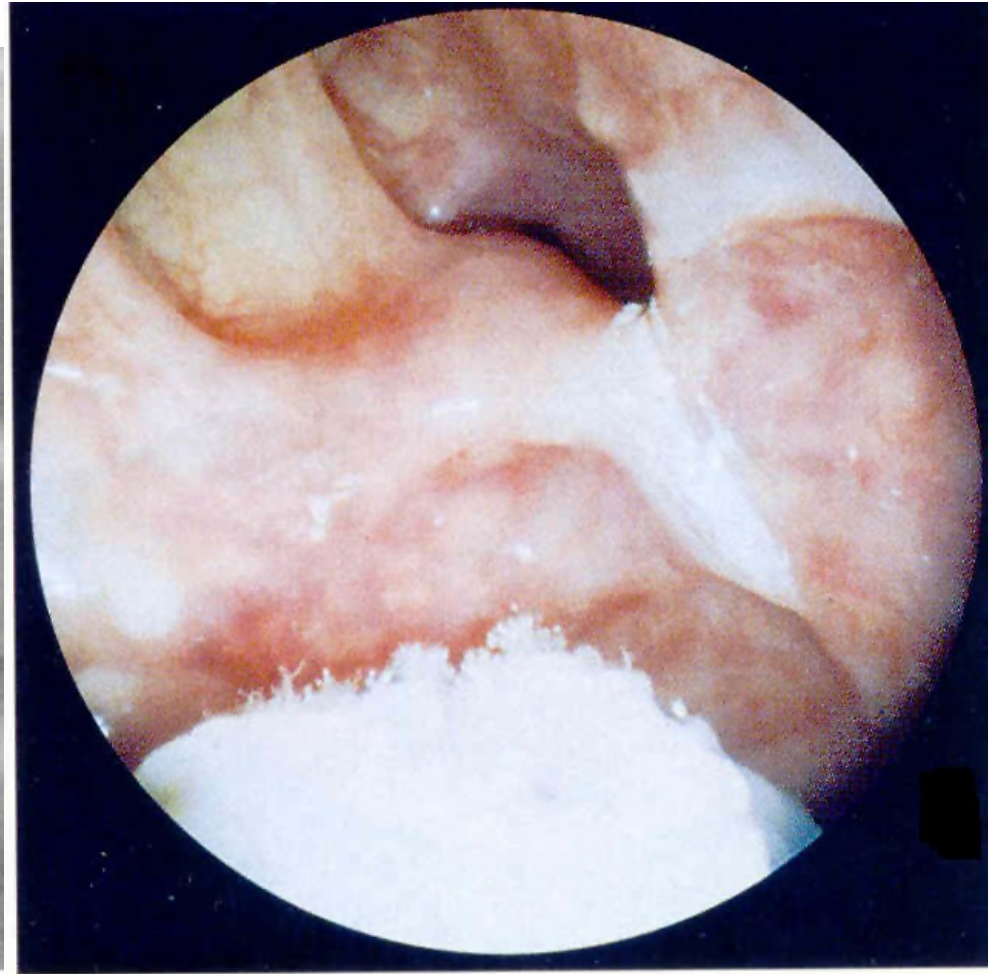

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Mykotická rinosinusitida

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

IVS
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Chronická rinosinusitida

- Za chronickou považujeme rinosinusitidu tehdy, když se alespoň dvě z hlavních (nebo jedno hlavní a dvě z vedlejších) kritérií projevují (či projeví) po dobu 12 týdnů.
- Vyšetřovací postup - rinoendoskopie
- Častěji indikováno CT VDN, vždy před plánovaným chirurgickým výkonem

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

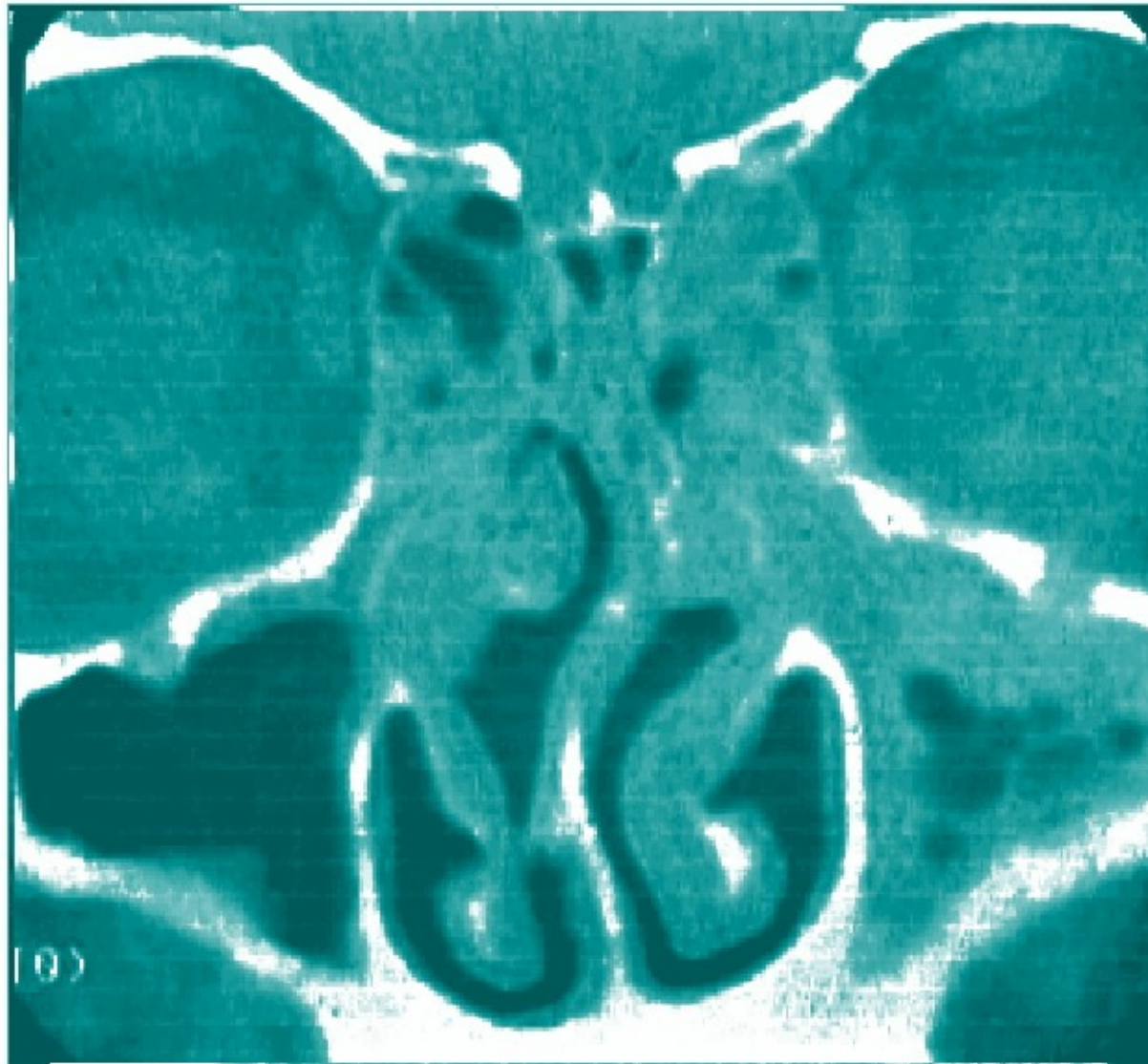
MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Pansinusitis

Pansinusitis s polyposou

Terapie chronické rinosinusitidy

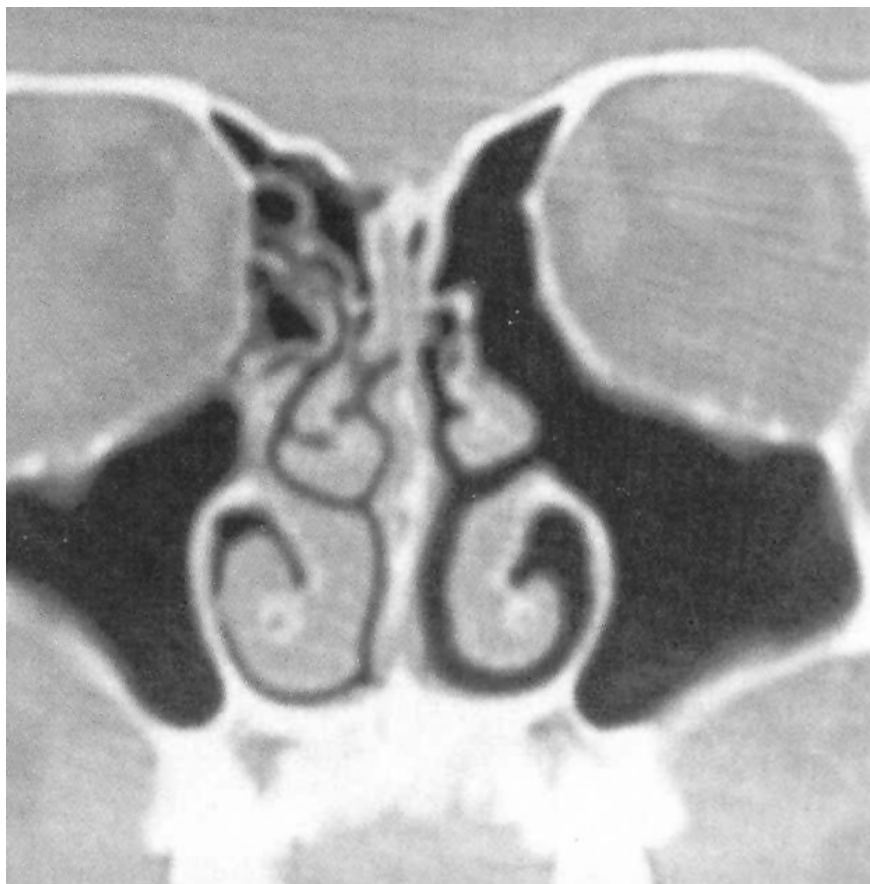
- Konzervativní léčba – lokální kortikosteroidy
- Podpůrné látky – Vincentka, mořská voda
- Alergický podíl- antihistaminika- lokálně, p.o., desenzibilizační léčba, spolupráce s alergologem
- U akutní exacerbace- ATB terapie dle citlivosti

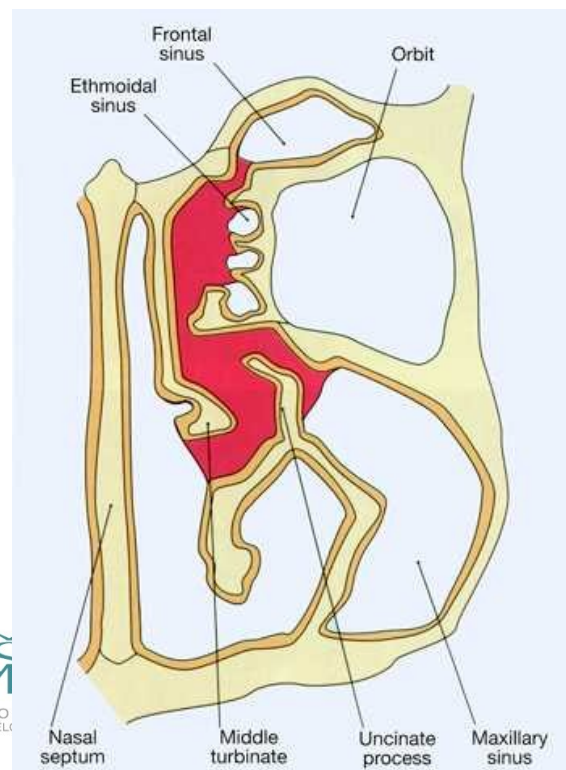
EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Chirurgická léčba chronické rinosinusitidy

- Neúspěšná konzervativní terapie
- Chronická bakteriální infekce

Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

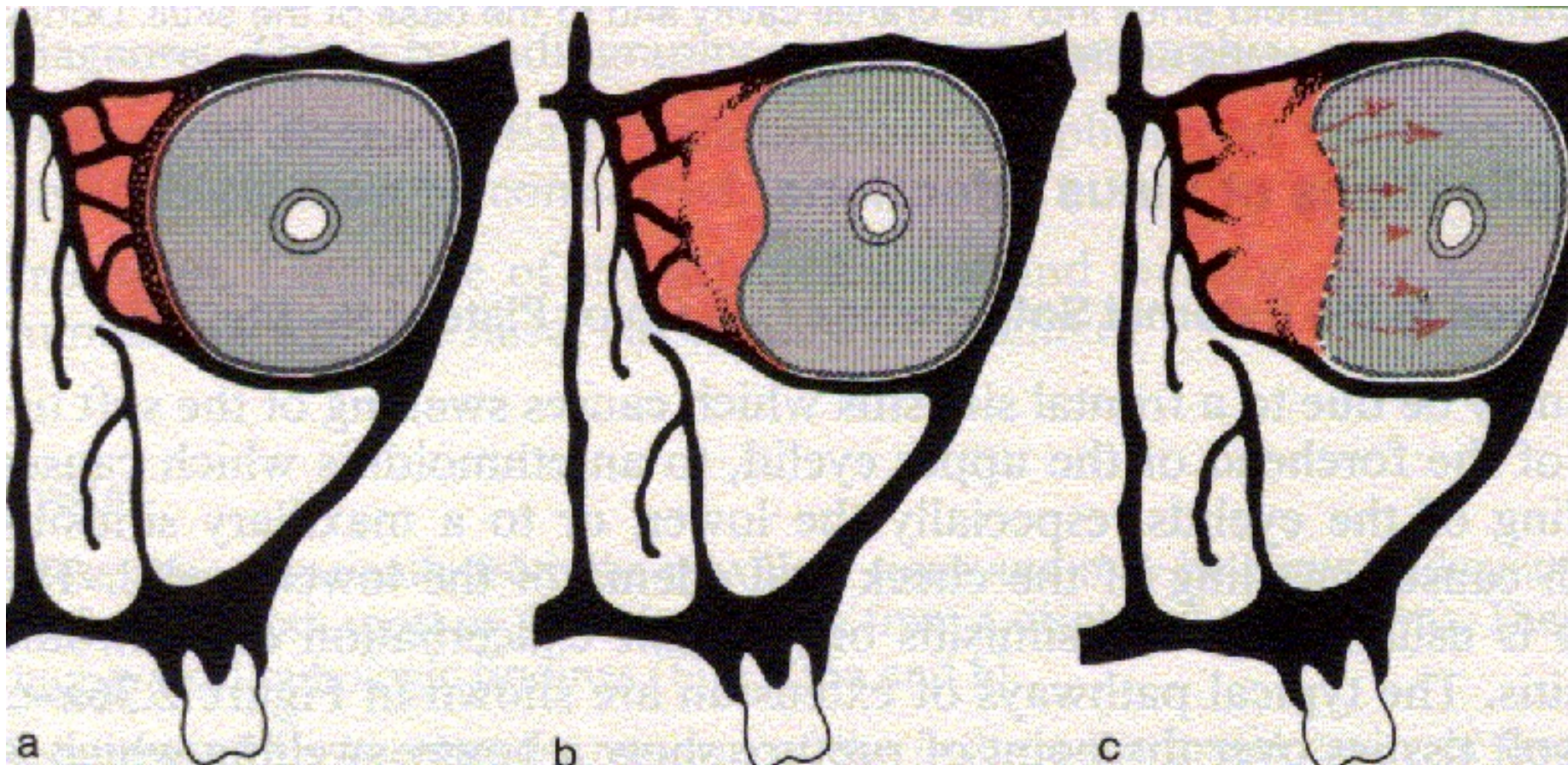
MM
MINISTERSTVO
MLÁDEŽE A TĚLA

Komplikace rinosinusitidy orbitální

- Orbitocelulitis
- Periorbitální absces
- Orbitální absces
- Trombóza sinus cavernosus

- Omezená hybnost bulbu, protruze, chemoza spojivky
- ATB terapie i.v.
- Chirurgická léčba
- RIZIKO ZTRÁTY VISU

Orbitální zánětlivé komplikace sinusitidy

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Komplikace rinosinusitidy intrakraniální

- Epidurální absces
- Subdurální empyém
- Meningitis
- Mozkový absces
- Trombóza sinus cavernosus, či velkých splavů

- Bolest hlavy, meningismus, zvýšený intrakraniální tlak, další neurologické příznaky

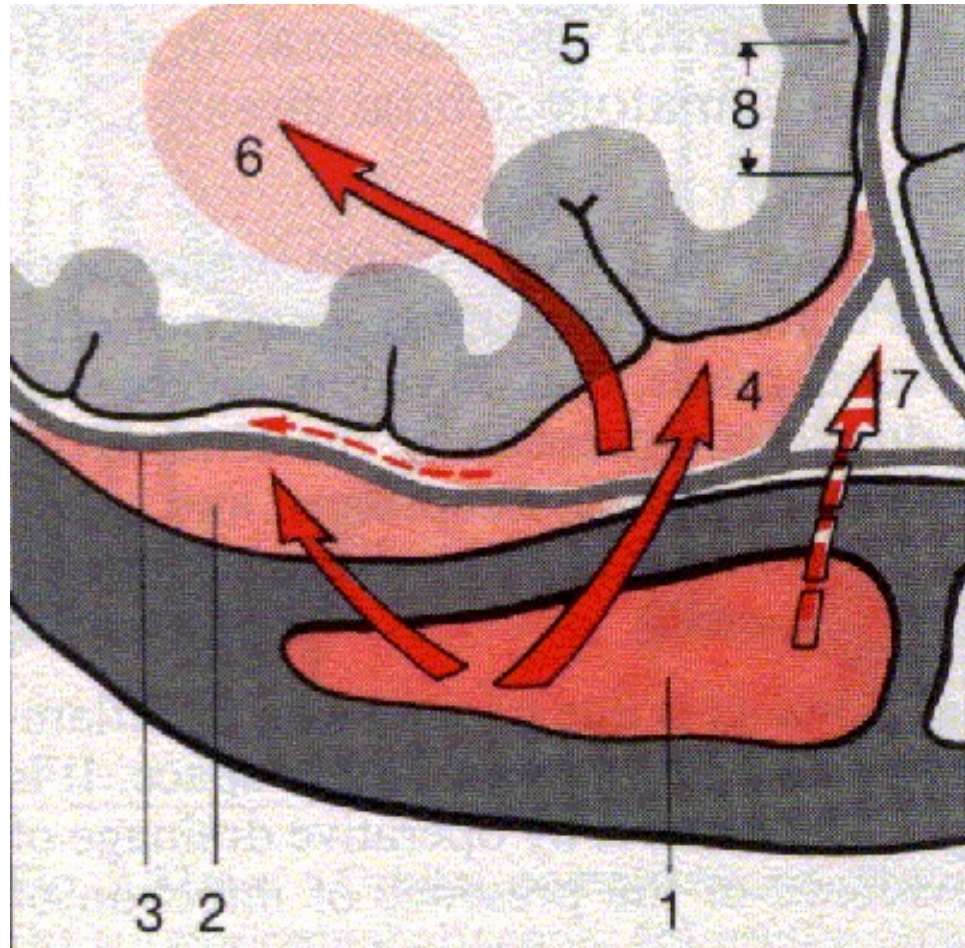

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

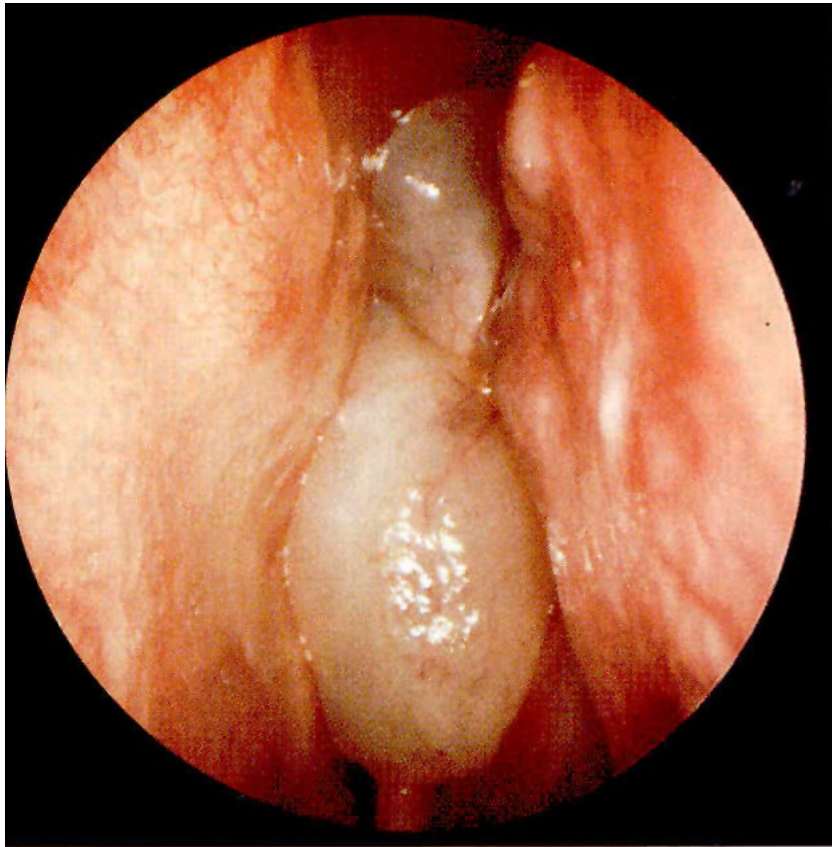
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Nitrolební zánětlivé komplikace sinusitid

Nosní polyposa

- Tvoří podskupinu chronických rinosinusitid
- Slizniční hladké šedobělavé stopkaté útvary
- Samostatná histopatologická jednotka, nejedná se o nádor
- 1% populace má nosní polypy
- Patogeneza neznámá (zánět, alergie, genetická predispozice)

• Etiologie multifaktoriální

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Polyposa

- Alergická rhinitis 1-5%
- Intolerance aspirinu 40-72%
- Cystická fibrosa 50%
- Astma alergické 7- 10%
- nealergické 3- 21%
- Chronická rinosinusitis 5-15%

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Klinická klasifikace

- I. Antrochoanální polyp
- II. Velké izolované polypy
- III. Polyposa s rinosinitidou, s nízkým obsahem eosinofilů
- IV. Polyposa s rinosinitidou, s vysokým obsahem eosinofilů
- V. Polypy u ostatních chorob

(Prof. Stammberger)

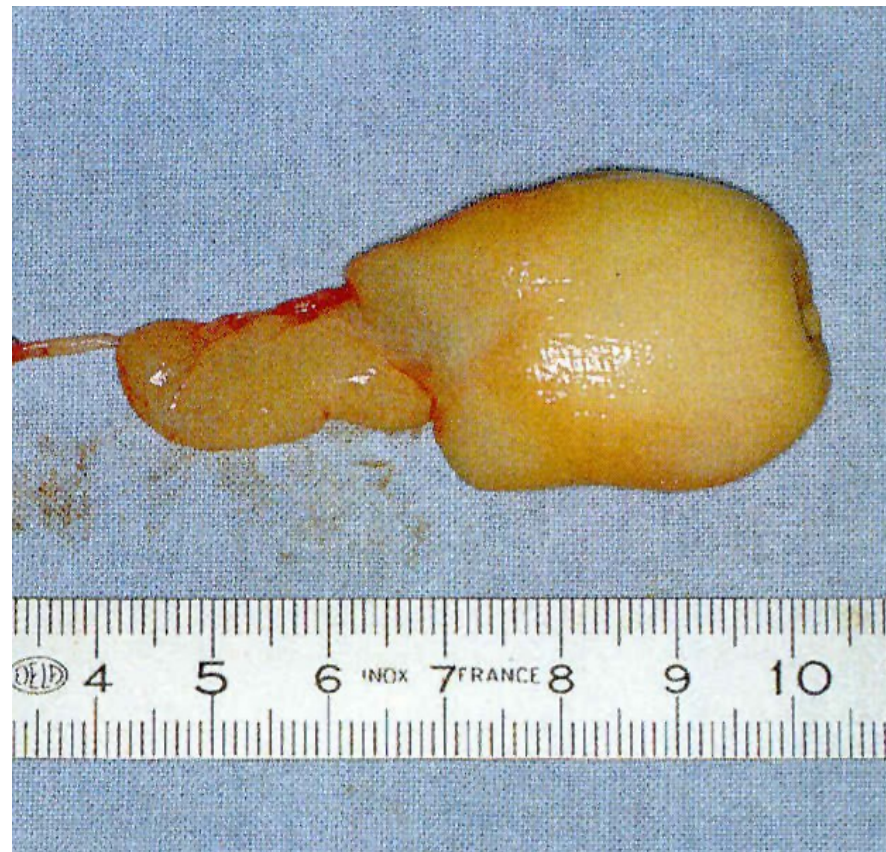
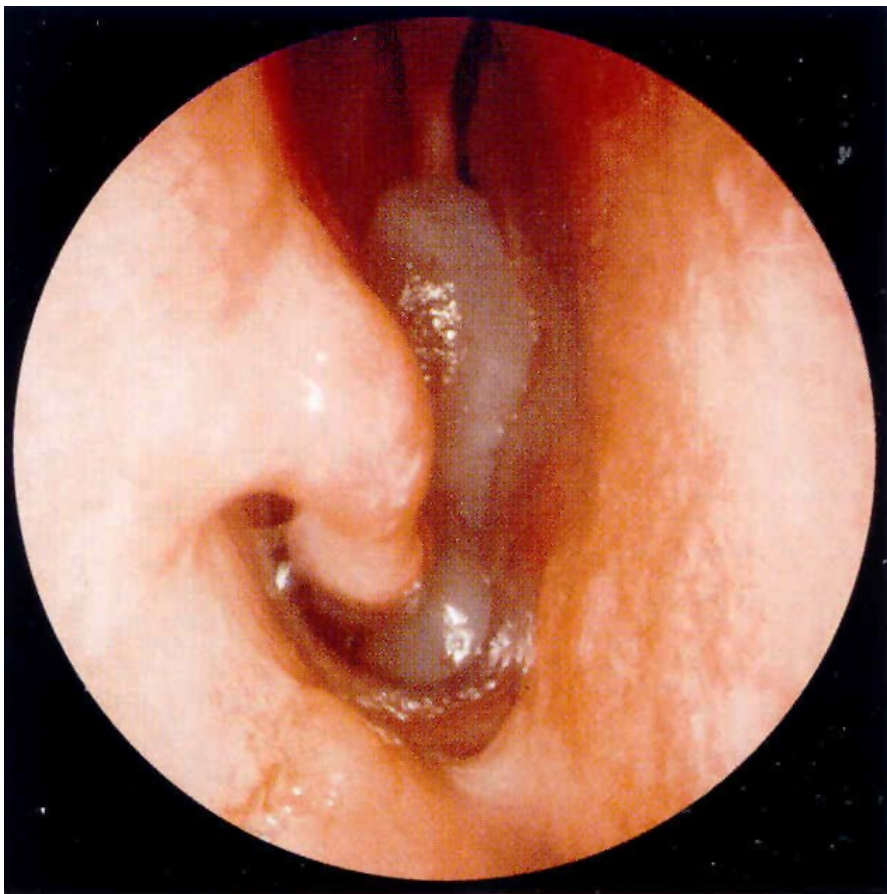

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

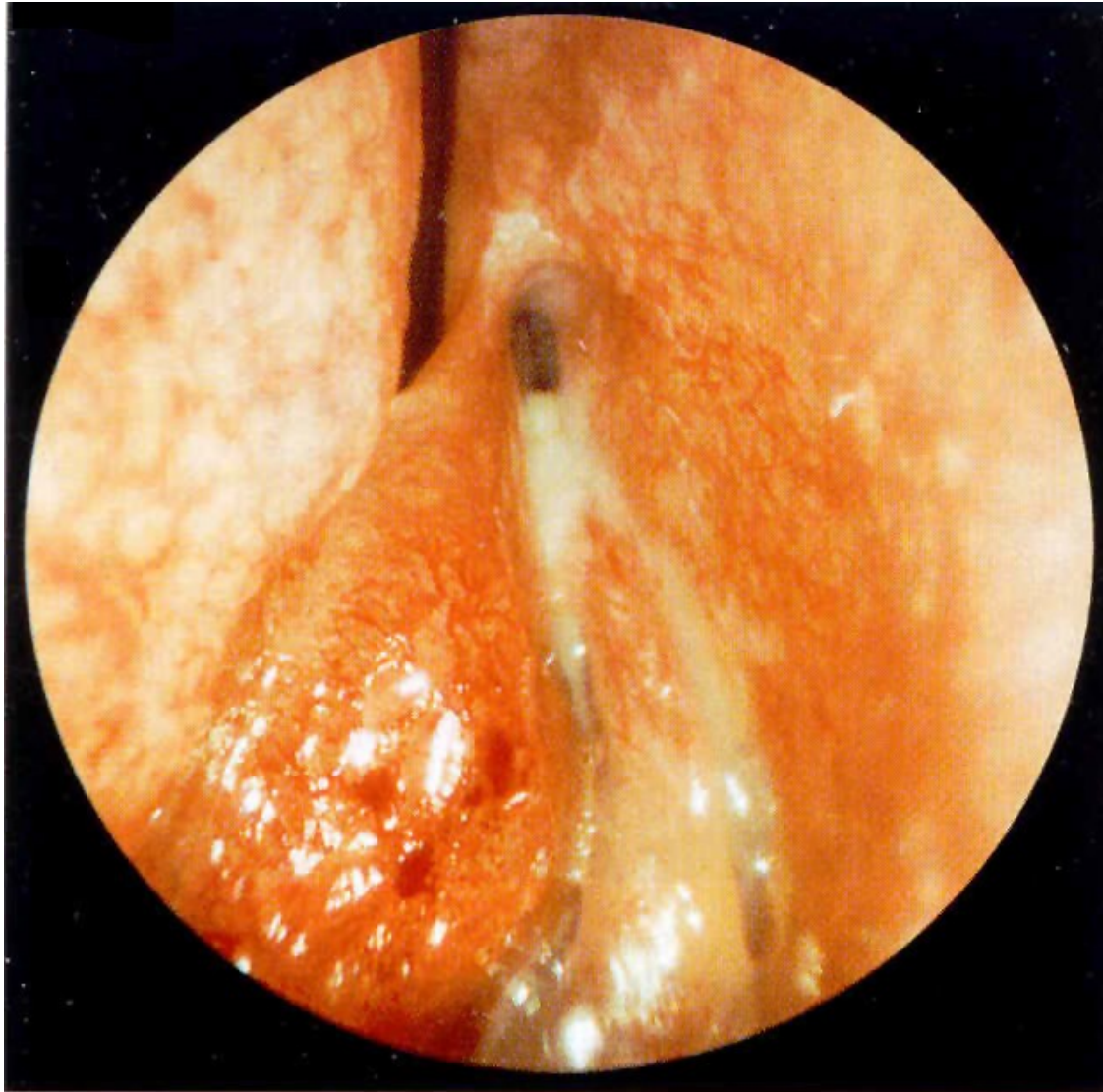
Antrochoanální polyp

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

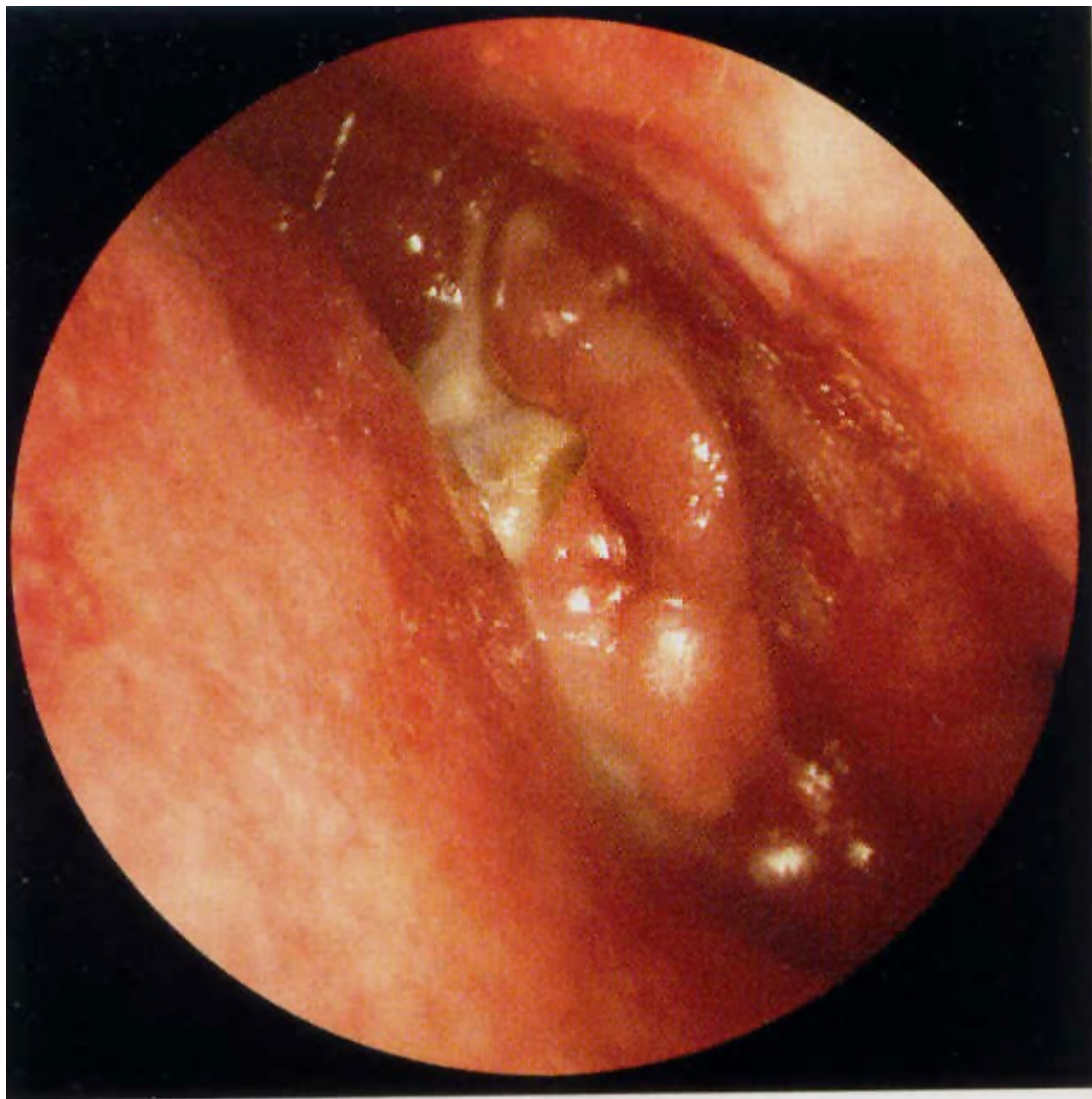
Chronická rinosinusitida s polyposou

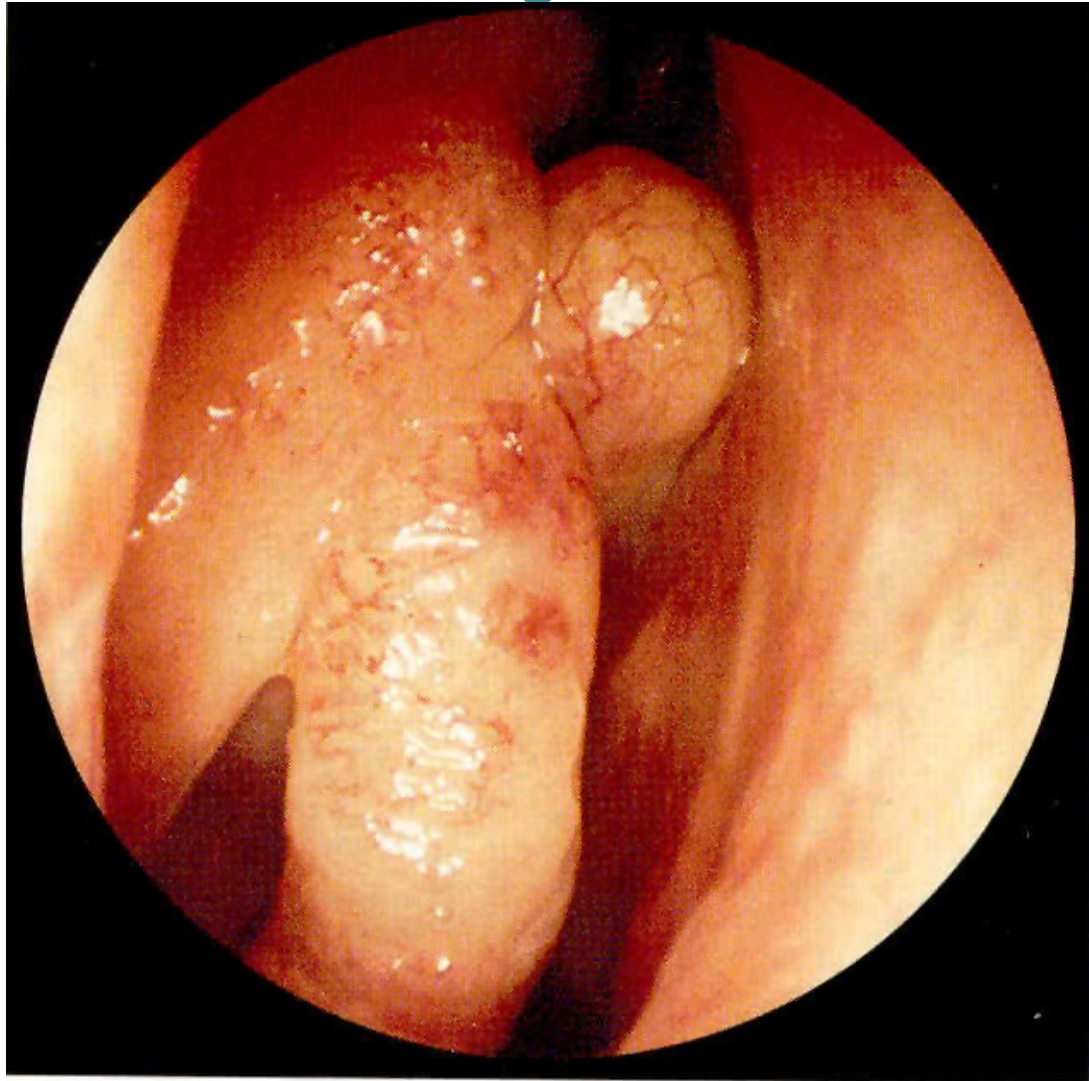
CT - polyposa

adenokarcinom etmoidálních sklípků

Meningokéla

Cíl léčby

- Odstranění nosních polypů nebo zmenšení jejich velikosti
- Zprůchodnění nosu a restaurace nosního dýchání
- Odstranění sekrece z nosu
- Normalizace čichu
- Prevence rekurence polypů
- Pokus o zmírnění postižení vedlejších dutin nosních

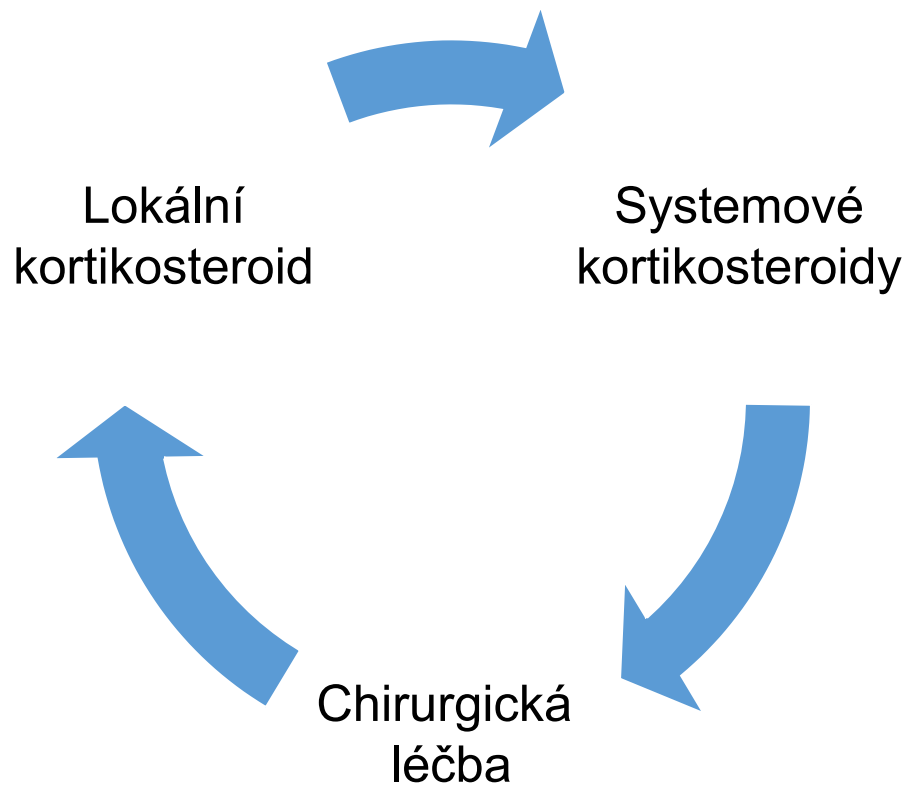

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Léčebné schéma

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Rinosinusitida

Diferenciální diagnostika

Mechan. faktory

deviace septa, hypertrofie skořep, anatom. variety, adenoidní vegetace, cizí tělesa, atresie

Tumory

benigní, maligní, lymfomy

Granulomatosy

Wegenerova g., sarkoidóza, tbc, lepra

Liquorhea

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Děkuji za pozornost

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY